

<https://positivepsychology.com/positive-psychology-workplace-labor-of-love/>

4. *McKinsey Quarterly*. (2003). The psychology of change management. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/people-and-organizational-performance/our-insights/the-psychology-of-change-management>

УДК 339.92

Поворозник М. Ю., доктор філософії, докторант

(Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, м.Київ, Україна)

МЕТОДОЛОГІЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОРПОРАТИЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ З УРАХУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ БНП

Акумулюючи майже дві третини загальносвітових витрат на дослідження і розробки, БНП є безумовними глобальними лідерами у їх фінансуванні та масовому промисловому впровадженні результатів ДіР, що перетворює корпорації на головних рушіїв світового інноваційного прогресу і міжнародного науково-технологічного обміну. Достатньо сказати, що станом на тепер на багатонаціональні компанії припадає понад 60% глобальних торговельних операцій з об'єктами інтелектуальної власності та біля 80% капіталізації світового ринку технологій.

Принагідно відзначимо, що найбільш яскраво зазначений тренд виявляється саме у періоди становлення нових технологічних укладів, котрі, закладаючи якісно нові параметри поєднання результатів корпоративних ДіР, фінансових ресурсів БНП та їх виробничих можливостей, формують передумови для активного підключення багатонаціональних компаній до нових інноваційно-технологічних хвиль. В основі зазначеного тренду лежить ключова закономірність глобального економічного розвитку, а саме: дихотомія неухильного зростання продуктивності суспільної праці, з одного боку, та наростаючого ресурсного дефіциту, з другого. Вона спричиняє об'єктивну необхідність підвищення ефективності глобального ресурсоспоживання на основі здійснення інноваційної діяльності та масштабного застосування високих технологій в усіх сферах людської життєдіяльності. Це актуалізує питання щодо комплексного дослідження процесів глобальної корпоративізації транскордонного трансферу технологій через призму ключових інноваційних стратегій БНП, здатних забезпечити багатонаціональним фірмам значно вищий рівень економічної віддачі порівняно з простою диверсифікацією джерел фінансування економічних операцій.

Дану групу глобальних лідерів, як бачимо, очолюють такі крупні гравці світового високотехнологічного бізнесу як Alphabet Inc., Huawei Investment, Microsoft, Samsung Electronics, Apple Inc., Facebook Inc.. Їх інноваційна діяльність, поряд з колосальними вартісними обсягами і диверсифікованою секторальною структурою ДіР, характеризується нині гострим міжфірмовим конкурентним суперництвом. Він спонукає компанії не тільки до постійної модернізації корпоративних стратегій і бізнес-моделей, але й розбудови корпоративних екосистем відкритих інновацій з максимальною адаптацією власних інноваційних розробок до потреб локальних ринків держав базування і приймаючих країн, стимулюванням світового попиту на свою продукцію та залученням до ДіР армії найбільш підготовлених і висококваліфікованих працівників і науково-технічних кадрів.

Зазначимо також, що фінансування ДіР з боку багатонаціональних фірм, порівняно з іншими гравцями глобального інноваційного сектору (на кшталт венчурних компаній, державних і регіональних науково-дослідних центрів та лабораторій тощо), має цілу низку конкурентних переваг. Вони пов'язані як з відсутністю багаточисленних бюрократичних процедур, так і значною галузево-секторальною, організаційною й інституційною диверсифікованістю інноваційної діяльності БНП, що дають їм змогу

брати участь у доволі ризикованих, з погляду фінансових ризиків, формах і видах ДіР. Окрім того, зазначені особливості корпоративного фінансування ДіР лежать також в основі доволі широкого поширення практики залучення багатонаціональних фірм до виконання державних замовлень у сфері високих технологій, що певною мірою зміщує фокус виробництва і фінансування інновацій у бік державного сектору.

Не слід скидати з рахунків і того факту, що великомасштабні інноваційні витрати корпоративного сектору є запорукою успішної фінансово-господарської діяльності БНП і неухильного нарощування ними конкурентних позицій на відповідних сегментах світового ринку. Звернімось до цифр: сукупна ринкова капіталізація топ-20 корпорацій з найбільшими витратами на ДіР, як показують дані, становила у 2020 р. 6,9 трлн євро; їх чистий продаж – 2,1 трлн євро; операційний прибуток – 328 млрд євро; а кількість працівників – 3,6 млн осіб. І це на тлі колосального негативного впливу пандемії Covid – 19 на функціонування глобального бізнесу, стрімкого падіння обсягів його продажів, прибутків і капітальних витрат, за яких інноваційні капіталовкладення корпоративного сектору підтримувались насамперед на основі нарощування інвестицій у сфері ІКТ та секторах, пов'язаних з охороною здоров'я.

Доцільно наголосити, що саме на корпоративний бізнес-сектор припадає в останні десятиліття лівова частка отриманих наукових результатів ДіР експериментального і прикладного характеру. Наприклад корпоративний сектор Сполучених Штатів Америки виконує нині біля 90% експериментальних і 58% прикладних розробок і досліджень, концентруючись у своїй господарській діяльності на виробництві якісно нових і суттєво удосконалених товарів і послуг, а також впровадженні інноваційних бізнес-процесів. Більше того, ця держава характеризується надконцентрацією досліджень і розробок в обмеженому колі багатонаціональних компаній, коли топ-100 найбільших з них акумулюють 90% національних ДіР, а біля 40% їх приватного фінансування припадає лише на 15 найбільш конкурентоспроможних бізнес-структур.

При цьому частка виконуваних бізнес-сектором США фундаментальних досліджень зростає з 18% у 2012 р. до 30% у 2019 р. з їх найбільшою акумуляцією у хімічній промисловості (включаючи фармацевтичний і медичний сектори), виробництві транспортного обладнання, комп'ютерної й електронної продукції, а також наданні професійних, наукових, технічних та інформаційних послуг. Наголосимо, що подібна секторальна структура корпоративних ДіР характерна нині і для інших центрів світової тріади (Європейського Союзу та Японії), а також нових центрів глобального науково-технічного й інноваційного суперництва, насамперед Китаю. Як показують дані, у сфері виробництва інформаційно-комунікаційних технологій бізнес-структури групи 2,5 тис корпорацій з найбільшими витратами на ДіР профінансували у 2019 р. досліджень і розробок на загальну суму біля 215 млрд дол. США, в індустрії охорони здоров'я – на 175 млрд, у сфері ІКТ-послуг – на 155 млрд, у виробництві автомобілів і транспортних засобів – на майже 150 млрд, у промисловому секторі – на 50 млрд, у хімічній промисловості – на 20 млрд, в аерокосмічній і оборонній промисловості – на 20 млрд відповідно. Як бачимо, зазначені сектори міжнародної економічної системи репрезентують найбільш проривні напрями глобального науково-технічного прогресу, що визначатимуть на найближчі десятиліття ключові параметри глобального конкурентного лідерства економічних суб'єктів. Оскільки у переважній більшості високотехнологічних секторів одним з ключових факторів конкурентоспроможності бізнес-структур є їх розмір, то наростаюча тут концентрація корпоративного фінансування ДіР віддзеркалює по суті сучасну секторальну структуру монополізації багатонаціональними підприємствами глобального ринку інновацій та нарощування їх конкурентного лідерства у сфері виробництва інтелектуально-містких товарів з найвищим рівнем доданої вартості. У такий спосіб формуються провідні векторні мегатренди фундаментальних процесів глобальної корпоратизації міжнародного науково-технологічного обміну, за яких лідерами світової інноваційної гонки можуть

бути лише великі БНП. При цьому їх технологічне виживання стає можливим лише за умов досягнення компаніями певного критичного рівня забезпеченості корпоративних ДіР фінансовими, науково-технічними і людськими ресурсами, потреби у яких постійно зростають.

УДК 338.245

**Корицька О. І., к.е.н., асистентка кафедри теоретичної та прикладної економіки
Пронько В. Я. студентка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент**

(Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна)

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА ПОТЕНЦІАЛ ВІДКРИТТЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Підтримка українського бізнесу є невід'ємною складовою забезпечення економічної стійкості нашої країни та відповіді на виклики війни. Навіть у складних умовах держава здійснює заходи для підтримки підприємств, які опинилися у скрутних умовах. Нами узагальнено та систематизовано основні державні ініціативи, що стосуються оподаткування, державних перевірок бізнесу, релокації підприємств, додаткового грантового фінансування, диджиталізації, фандрайзингу та ін. для підтримки бізнесу під час війни.

У сфері оподаткування пакет рішень, запропонований Урядом такий [1]:

1) Фізичні особи-підприємці I та II групи на час воєнного стану та упродовж року після його завершення звільняються від сплати єдиного соціального внеску (ЄСВ);

2) Підприємства та фізичні особи-підприємці III групи звільняються від сплати ЄСВ за найманих працівників, які призвані до лав ЗСУ, інших збройних формувань (у тому числі територіальної оборони);

3) Відтермінується сплата податків для всіх підприємств, які не спроможні їх заплатити;

4) Відтермінується упровадження реєстраторів розрахункових операцій (РРО) для всіх фізичних осіб-підприємців;

5) Скасовані усі заходи ринкового та споживчого нагляду, окрім регулювання цін та контролю за ціноутворенням.

6) Встановлено мораторій на проведення перевірок всіх видів для бізнесу.

Вищезазначені заходи мають на меті зменшити податковий тиск на малий і середній бізнес. За працівників, які служать у ЗСУ, сплату податкових зобов'язань взяла на себе держава.

Наступна важлива ініціатива – програма евакуації підприємств із зони бойових дій. Уряд України оголосив плани із розширення програми евакуації підприємств з зони бойових дій на Захід країни. Це забезпечить компаніям належні умови для подальшої роботи та створить можливості для працевлаштування людей. Релокація допомагає зберегти виробничі потужності та персонал від прямих ракетних небезпек та обстрілів і продовжити функціонування економіки. Що стосується програм грантового фінансування бізнесу, то за ухвалою Кабінету Міністрів України із 01.07.22 через застосунок «Дія» запрацювали гранти за 6 програмами під загальною назвою «Робота» [2]:

1) Гранти до 250 000 грн на будь-який мікробізнес. «Ми говоримо про можливість запустити будь-який мікробізнес, як пошиття одягу та взуття, хімчистка, сервісний чи ремонтний центр, СТО, монтажні роботи тощо», – сказав Прем'єр-міністр України [3].

2) Гранти до 8 млн грн на розширення та створення підприємств у сфері перероблювання;

3) Гранти на висадку нових садів (до 400 000 грн за 1 га);